

การดำเนินงานด้านคุณภาพน้ำ

กรมทรัพยากรน้ำ

กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม

1. โครงการค่าใช้จ่ายในการติดตามตรวจสอบและ
ประเมินผลคุณภาพน้ำลุ่มน้ำโขง
ในส่วนของประเทศไทย

2. โครงการค่าใช้จ่ายในการวิเคราะห์และประเมินผล
คุณภาพน้ำลุ่มน้ำแหล่งน้ำที่อนุรักษ์ พัฒนาและฟื้นฟู
โดยกรมทรัพยากรน้ำ

3. โครงการค่าใช้จ่ายในการเสริมสร้างศักยภาพองค์การ
ปกครองส่วนท้องถิ่นในการประเมินคุณภาพ
ระบบประปาหมู่บ้าน

4. โครงการตรวจสอบคุณภาพน้ำจากปัญหาการรุกร้ำ
ของน้ำเค็มบริเวณแม่น้ำเจ้าพระยา

1. โครงการติดตามตรวจสอบและประเมินผลคุณภาพน้ำลุ่มน้ำโขงในส่วนของประเทศไทย

กรมทรัพยากรน้ำเป็นหน่วยงานรับผิดชอบเครือข่ายการติดตามตรวจสอบคุณภาพน้ำในลุ่มน้ำโขง (Water Quality Monitoring Network: WQMN) ในส่วนของประเทศไทย ซึ่งเป็นกิจกรรมหนึ่งภายใต้กองงานด้านการจัดการสิ่งแวดล้อม (Environmental Management Division : ED) MRCs โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อตรวจติดตาม รวบรวมข้อมูลด้านคุณภาพน้ำ ที่ส่งผลกระทบจากการพัฒนาในลุ่มน้ำโขง (วัดค่า 30พารามิเตอร์)

- ดำเนินการตรวจวัดคุณภาพน้ำจำนวน 10 สถานี เดือนละ 1 ครั้ง

■ ผลการดำเนินงานปี 2567

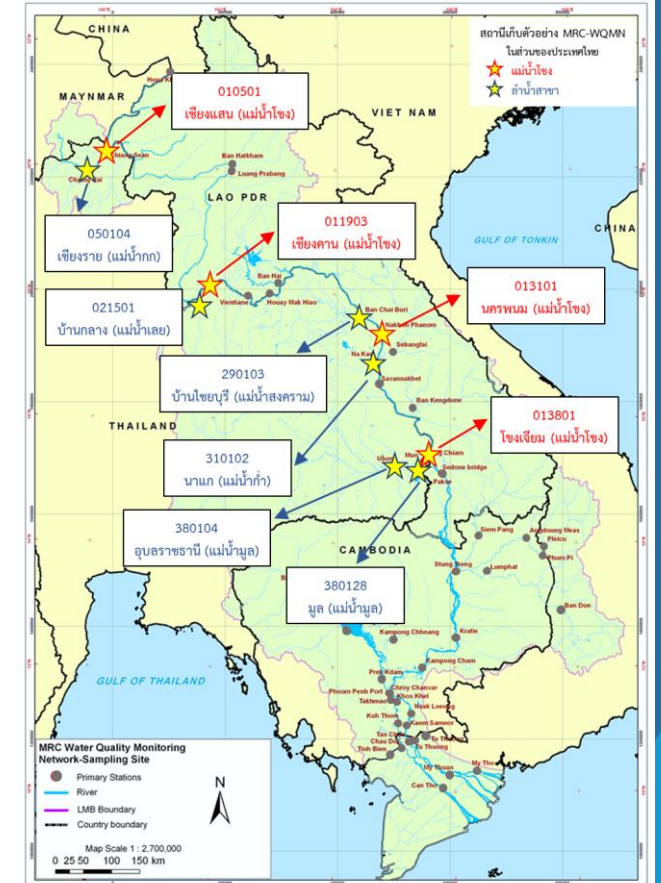
คุณภาพน้ำในแม่น้ำโขง และลุ่มน้ำสาขาในประเทศไทยมีคุณภาพดีถึงดีมากในช่วงฤดูแล้ง และในช่วงฤดูฝนมีคุณภาพพอใช้ถึงดีมาก เพราะในช่วงฤดูฝน น้ำจะชะล้างสิ่งปนเปื้อนจากพื้นดินลงสู่แหล่งน้ำ

■ ผลการดำเนินงานปี 2568

คุณภาพน้ำในแม่น้ำโขง และลุ่มน้ำสาขาในประเทศไทยตั้งแต่เดือนตุลาคม 2567 ถึงเดือนกันยายน 2568 มีคุณภาพดีมาก ร้อยละ 23 คุณภาพดี ร้อยละ39 คุณภาพพอใช้ ร้อยละ32 และคุณภาพเสื่อมโทรม ร้อยละ 6

การเตรียมความพร้อมของกรมทรัพยากรน้ำ

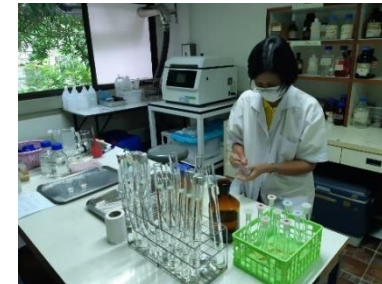
- ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 จัดหาเครื่องตรวจวัดคุณภาพน้ำภาคสนามเบื้องต้น พร้อมจัดอบรมให้กับหน่วยงานในพื้นที่จำนวน 11 เครื่อง เพื่อรองรับการตรวจติดตามคุณภาพน้ำเบื้องต้น ถ้าเกิดปัญหาด้านคุณภาพน้ำ
- จัดอบรมถ่ายทอดองค์ความรู้ด้านการตรวจสอบคุณภาพน้ำเบื้องต้น และการวิเคราะห์ตัวอย่างน้ำในห้องปฏิบัติการให้กับเจ้าหน้าที่ในพื้นที่ที่เกี่ยวข้อง

Water Quality Indices scores for Mekong River and tributaries in 2023 and 2024

Stations	Protection of aquatic life		Protection of human health				Agricultural use	
	2023	2024	2023	2023 (with BOD)	2024	2024 (with BOD)	2023	2024
Chiang Saen	8.79	8.64	90.33	90.35	89.98	90.08	Good	Good
Nakhon Phanom	9.85	9.17	90.34	90.35	89.81	89.96	Good	Good
Khong Chiam	9.85	9.31	100.00	100.00	90.20	90.25	Good	Good
Chiang Rai	8.94	8.75	89.11	89.43	86.06	86.97	Good	Good
Ban Chai Buri	9.24	9.58	80.43	80.51	80.28	80.41	Good	Good
Na Kae	9.85	9.86	90.02	90.11	90.34	90.35	Good	Good
Ubon	9.85	9.86	89.74	89.91	89.57	89.78	Good	Good
Mun	9.85	9.86	89.01	89.36	90.08	90.16	Good	Good
Overall avg.	9.53	9.38	89.87	90.00	88.29	88.49	Good	Good
Mainstream avg.	9.49	9.04	93.56	93.56	90.00	90.10	Good	Good
Tributaries avg.	9.55	9.58	87.66	87.86	87.27	87.53	Good	Good

Remark	Classify as following				
	High quality	Good quality	Moderate quality	Poor quality	
	Excellence quality	Good quality	Moderate quality	Poor quality	
	Very poor quality	Very poor quality			
					None restriction
					Some restriction
					Severe restriction

2. โครงการการวิเคราะห์และประเมินผลคุณภาพน้ำลุ่มน้ำแหล่งน้ำที่อนุรักษ์ พัฒนาและฟื้นฟู โดยกรมทรัพยากรน้ำ

กรมทรัพยากรน้ำได้ดำเนินการโครงการอนุรักษ์ พัฒนาและฟื้นฟูแหล่งน้ำ เพื่อจัดหาน้ำสะอาดให้กับประชาชนนำไปใช้ในการอุปโภคบริโภค การตรวจติดตามคุณภาพน้ำของโครงการอนุรักษ์ พัฒนาและฟื้นฟูแหล่งน้ำ โดยกรมทรัพยากรน้ำ จึงเป็นการส่งเสริมคุณภาพชีวิตที่ดีของประชาชน ให้สามารถนำน้ำจากแหล่งน้ำไปใช้ประโยชน์ได้อย่างปลอดภัยและความเหมาะสมตามเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพน้ำ

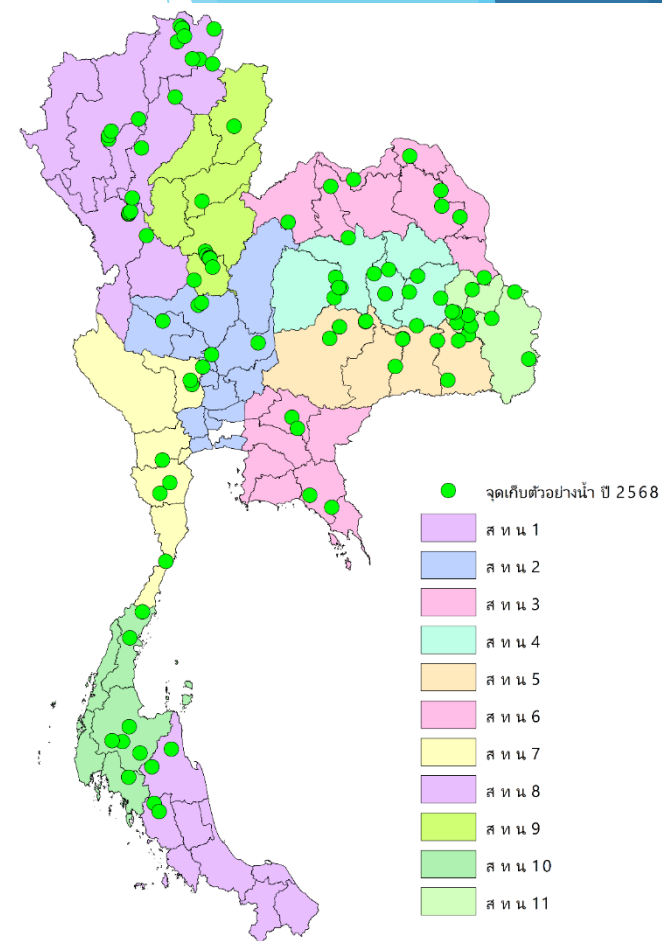
- ❖ ตรวจวิเคราะห์คุณภาพน้ำแหล่งน้ำภายใต้โครงการอนุรักษ์ พัฒนาและฟื้นฟูพร้อมระบบกระจายน้ำ ปี 68 ดำเนินการในพื้นที่ สท.1 –11 รวม 100 แหล่งน้ำ จำนวน 4 ครั้ง (ตัวแทนฤดูแล้ง 2 ครั้ง ฤดูฝน 2 ครั้ง) แล้วนำมาประเมินตามมาตรฐานแหล่งน้ำผิวดินเพื่อจัดประเภทแหล่งน้ำ
- ❖ ผลดำเนินการ ปัจจุบันตรวจวิเคราะห์และประเมินผลคุณภาพน้ำ แล้วเสร็จ โดยมีผลการประเมินคุณภาพน้ำแหล่งน้ำ ดังนี้

ผลการประเมิน และจัดประเภทแหล่งน้ำตามคุณภาพน้ำโครงการ ปี 2568 :
100 โครงการ (400 ตัวอย่าง)

- ดัชนีคุณภาพน้ำ ๕ พารามิเตอร์ ได้แก่ ค่าออกซิเจนละลายน้ำ (Dissolved Oxygen, DO), แบคทีเรียกลุ่มฟีคัลโคลิฟอร์ม (Fecal Coliform Bacteria, FCB), แบคทีเรียกลุ่มโคลิฟอร์มทั้งหมด (Total Coliform Bacteria, FCB), ความสกปรกในรูปของสารอินทรีย์ (Biological Oxygen Demand, BOD) และแอมโมเนียไนโตรเจน (Ammonia-Nitrogen: NH₄⁺)

■ แหล่งน้ำประเภท 2 ■ แหล่งน้ำประเภท 3 ■ แหล่งน้ำประเภท 4 ■ แหล่งน้ำประเภท 5

การเตรียมความพร้อมของกรมทรัพยากรน้ำ

- ปีงบประมาณ พ.ศ. 2566 จัดหาเครื่องตรวจวัดคุณภาพน้ำภาคสนามเบื้องต้น พร้อมจัดอบรมให้กับหน่วยงานในพื้นที่จำนวน 11 เครื่อง เพื่อรองรับการตรวจติดตามคุณภาพน้ำเบื้องต้น ถ้าเกิดปัญหาด้านคุณภาพน้ำ

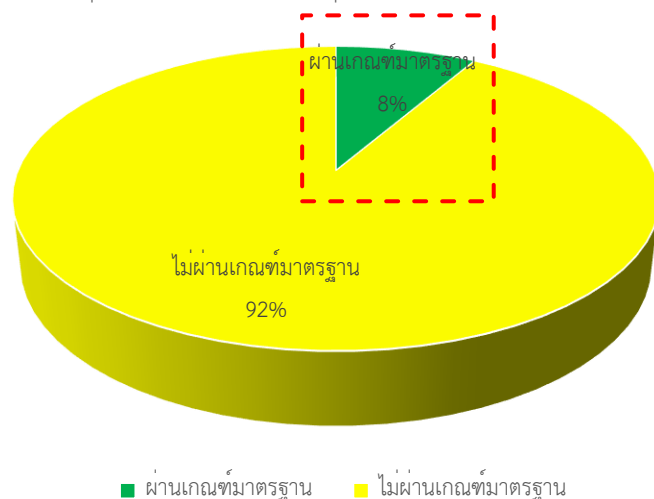

3. โครงการเสริมสร้างศักยภาพองค์การปกครองส่วนท้องถิ่น ในการประเมินคุณภาพระบบประปาหมู่บ้าน

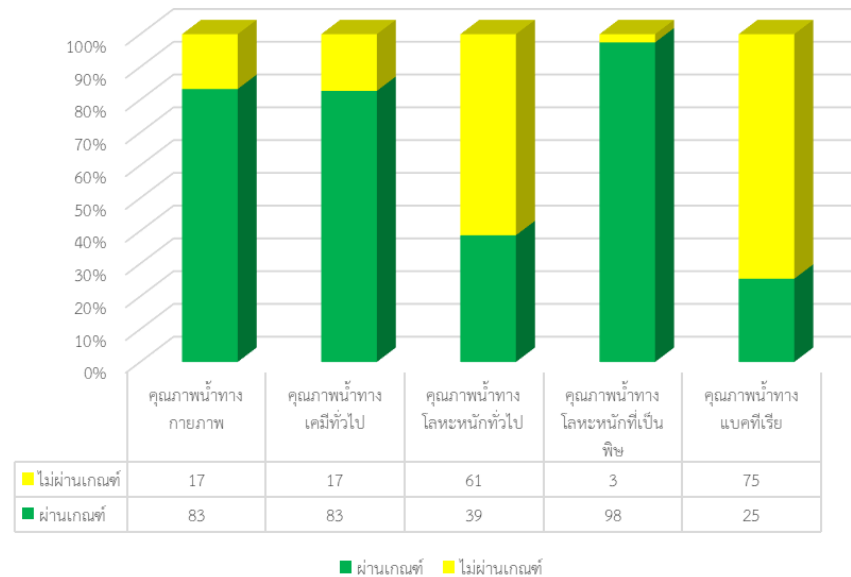
กรมทรัพยากรน้ำดำเนินโครงการ ฯ เพื่อเสริมศักยภาพองค์การปกครองส่วนท้องถิ่นให้มีความสามารถในการบริหารจัดการระบบประปาเพื่อผลิตน้ำประปาที่มีคุณภาพบริการประชาชนในพื้นที่ ทำให้ประชาชนมีน้ำสะอาดเพื่อการอุปโภค บริโภค

- ✓ การดำเนินการในปี 2568 ระบบน้ำประปา จำนวน 520 แห่ง
- ✓ ปัจจุบันตรวจวิเคราะห์ และประเมินผลตามเกณฑ์คุณภาพน้ำประปาดื่มได้ของกรมอนามัย พ.ศ2563 (วิเคราะห์ 21 พารามิเตอร์) ดำเนินการแล้วเสร็จ โดยมีผลการประเมินดังนี้

ผลการประเมินคุณภาพน้ำประปา ตามเกณฑ์คุณภาพน้ำประปาดื่มได้กรมอนามัย พ.ศ. 2563

ผลการประเมินคุณภาพน้ำด้านต่าง ๆ

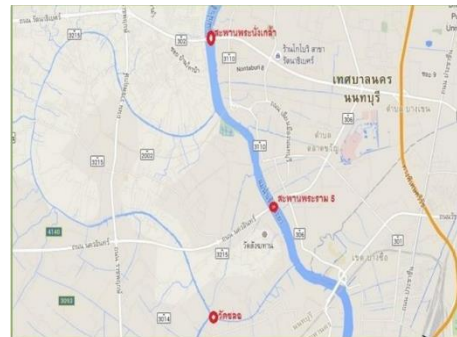

กรมทรัพยากรน้ำแจ้งผลการตรวจวิเคราะห์ให้กับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องพร้อมทั้งให้คำแนะนำในการดำเนินการ เช่น ปัญหาคุณภาพน้ำทางแบคทีเรียไม่อยู่ในเกณฑ์แจ้งเจ้าหน้าที่ดูแลระบบประปาเพิ่มคลอรีนให้มากขึ้น

4. โครงการตรวจสอบคุณภาพน้ำจากปัญหาการรुकล้าของน้ำเค็ม บริเวณแม่น้ำเจ้าพระยา

- ตรวจสอบติดตามคุณภาพน้ำปัญหาการรुकล้าของน้ำเค็มบริเวณแม่น้ำเจ้าพระยา เพื่อเป็นข้อมูลเผยแพร่ให้สำหรับเกษตรกรในพื้นที่ นำไปใช้ประโยชน์
- ใช้เกณฑ์เฝ้าระวังเพื่อนำน้ำไปใช้ในการเกษตร
- สถานการณ์ปัจจุบันอยู่ในภาวะปกติ (ไม่เกิน 0.5 ppt)

รายงานผลการตรวจสอบคุณภาพน้ำจากปัญหาการรुकล้าของน้ำเค็ม

วันที่ ๒๗ เมษายน ๒๕๖๘ กองวิจัย พัฒนาและอุทกวิทยาขอรายงานผลการตรวจสอบคุณภาพน้ำจากปัญหาการรुकล้าของน้ำเค็ม เข้าสู่พื้นที่เกษตรกรรมบริเวณแม่น้ำเจ้าพระยาและคลองสาขา รวม ๓ จุด ดังนี้

ที่	จุดตรวจวัด	เวลาสถานะ	ค่าความเค็ม (ส่วนในพันส่วน/ppt.)	หมายเหตุ
๑.	สะพานพระนั่งเกล้า (แม่น้ำเจ้าพระยา)	๑๒.๕๘/น้ำขึ้น	๐.๒๐	ปกติ
๒.	สะพานพระราม ๕ (แม่น้ำเจ้าพระยา)	๑๑.๑๕/น้ำขึ้น	๐.๒๕	ปกติ
๓.	วัดช่อ (คลองบางกรวย)	๑๒.๑๕/น้ำขึ้น	๐.๒๘	ปกติ

(อ้างอิงมาตรฐานคุณภาพน้ำกรมชลประทาน)

หมายเหตุ เกณฑ์เฝ้าระวังเพื่อนำน้ำไปใช้ในการเกษตร

- ปกติ < ๐.๕ ppt
- เฝ้าระวัง ๐.๕ - ๑.๐ ppt
- เริ่มวิกฤติ ๑.๐ - ๑.๕ ppt
- วิกฤติ > ๑.๕ ppt
- ค่าความเค็ม เพื่อการเกษตรสำหรับบริเวณพื้นที่จังหวัดนนทบุรี ไม่เกิน ๐.๕ ppt

ส่วนวิเคราะห์คุณภาพน้ำ
กองวิจัย พัฒนาและอุทกวิทยา
กรมชลประทาน
โทร ๐ ๒๕๒๖ ๘๓๙๔

รายงานผลการตรวจสอบคุณภาพน้ำจากปัญหาการรुकล้าของน้ำเค็ม

วันที่ ๒๐ มีนาคม ๒๕๖๘ กองวิจัย พัฒนาและอุทกวิทยาขอรายงานผลการตรวจสอบคุณภาพน้ำจากปัญหาการรुकล้าของน้ำเค็ม เข้าสู่พื้นที่เกษตรกรรมบริเวณแม่น้ำเจ้าพระยาและคลองสาขา รวม ๓ จุด ดังนี้

ที่	จุดตรวจวัด	เวลาสถานะ	ค่าความเค็ม (ส่วนในพันส่วน/ppt.)	หมายเหตุ
๑.	สะพานพระนั่งเกล้า (แม่น้ำเจ้าพระยา)	๑๐.๐๘/น้ำขึ้น	๐.๑๘	ปกติ
๒.	สะพานพระราม ๕ (แม่น้ำเจ้าพระยา)	๐๙.๔๐/น้ำขึ้น	๐.๒๙	ปกติ
๓.	วัดช่อ (คลองบางกรวย)	๑๐.๕๐/น้ำขึ้น	๐.๑๙	ปกติ

(อ้างอิงมาตรฐานคุณภาพน้ำกรมชลประทาน)

หมายเหตุ เกณฑ์เฝ้าระวังเพื่อนำน้ำไปใช้ในการเกษตร

- ปกติ < ๐.๕ ppt
- เฝ้าระวัง ๐.๕ - ๑.๐ ppt
- เริ่มวิกฤติ ๑.๐ - ๑.๕ ppt
- วิกฤติ > ๑.๕ ppt
- ค่าความเค็ม เพื่อการเกษตรสำหรับบริเวณพื้นที่จังหวัดนนทบุรี ไม่เกิน ๐.๕ ppt

ส่วนวิเคราะห์คุณภาพน้ำ
กองวิจัย พัฒนาและอุทกวิทยา
กรมชลประทาน
โทร ๐ ๒๕๒๖ ๘๓๙๔

การติดตามตรวจสอบและประเมินผลคุณภาพน้ำลุ่มน้ำโขงในส่วนของประเทศไทย - แม่น้ำโขงและแม่น้ำกก จ.เชียงราย -

กิจกรรม

ตรวจติดตามสถานการณ์การปนเปื้อนของสารหนูและโลหะหนักในแม่น้ำกก และแม่น้ำโขง

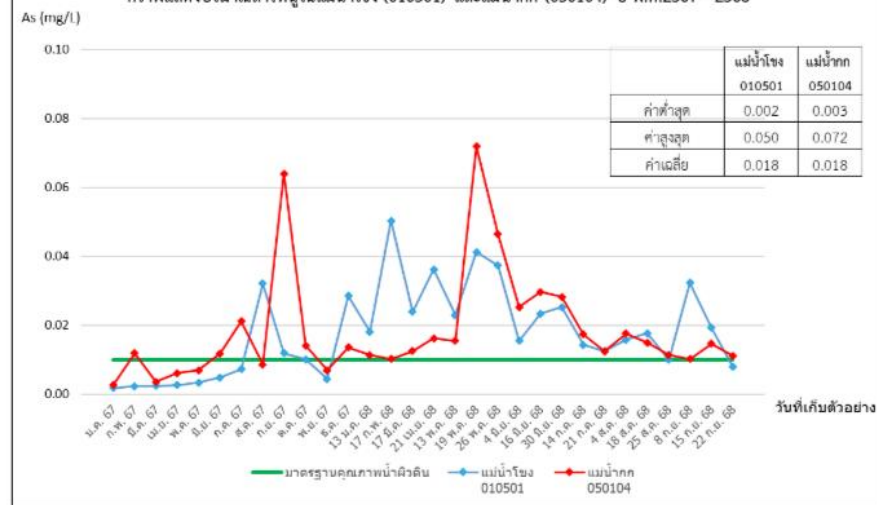
- การเก็บตัวอย่างน้ำและการวิเคราะห์คุณภาพน้ำ (เดือนมกราคม 2567 - กันยายน 2568)
- การสรุปและประมวลผลข้อมูลการวิเคราะห์
- การประเมินผลคุณภาพน้ำ ตามเกณฑ์มาตรฐานคุณภาพน้ำในแหล่งน้ำผิวดิน (พระราชบัญญัติส่งเสริมและรักษาคุณภาพสิ่งแวดล้อมแห่งชาติ พ.ศ.2535)

สถานีตรวจสอบคุณภาพน้ำ / จุดเก็บตัวอย่างน้ำ

หน่วยงาน	รหัสสถานี	ชื่อสถานี	ชื่อลำน้ำ	อำเภอ	จังหวัด	พิกัด	
						Latitude	Longitude
ส่วนอุทกวิทยาที่ 2 เชียงราย	050104	เชียงแสน	แม่น้ำกก	เมือง	เชียงราย	19.920833	99.846111
ส่วนอุทกวิทยาที่ 4 เชียงแสน	010501	เชียงแสน	แม่น้ำโขง	เชียงแสน	เชียงราย	20.267500	100.09083

กราฟแสดงปริมาณสารหนูในแม่น้ำโขง (010501) และแม่น้ำกก (050104) ปี พ.ศ.2567 - 2568

วันที่เก็บตัวอย่าง	ปริมาณสารหนู, As (มิลลิกรัม/ลิตร)	
	แม่น้ำโขง 010501	แม่น้ำกก 050104
ม.ค. 67	0.002	0.003
ก.พ. 67	0.002	0.012
มี.ค. 67	0.002	0.004
เม.ย. 67	0.003	0.006
พ.ค. 67	0.003	0.007
มิ.ย. 67	0.005	0.012
ก.ค. 67	0.007	0.021
ส.ค. 67	0.032	0.009
ก.ย. 67	0.012	0.064
ค.ค. 67	0.010	0.014
พ.ย. 67	0.004	0.007
ธ.ค. 67	0.028	0.014
13 ม.ค. 68	0.018	0.011
17 ก.พ. 68	0.050	0.010
17 มี.ค. 68	0.024	0.013
21 เม.ย. 68	0.036	0.016
13 พ.ค. 68	0.023	0.015
19 พ.ค. 68	0.041	0.072
26 พ.ค. 68	0.037	0.046
4 มิ.ย. 68	0.015	0.025
16 มิ.ย. 68	0.023	0.030
30 มิ.ย. 68	0.025	0.028
14 ก.ค. 68	0.014	0.017
21 ก.ค. 68	0.013	0.012
4 ส.ค. 68	0.016	0.018
18 ส.ค. 68	0.018	0.015
25 ส.ค. 68	0.010	0.011
8 ก.ย. 68	0.032	0.010
15 ก.ย. 68	0.019	0.015
22 ก.ย. 68	0.008	0.011

